

EUROPESE UNIE

HET EUROPEES PARLEMENT

DE RAAD

Brussel, 13 juli 2023
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Betreft: VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de
handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van
toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese
Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten,
enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds

VERORDENING (EU) 2023/...
VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van ...

**inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies
die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn
krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie
en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Moldavië, anderzijds**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure¹,

¹ Standpunt van het Europees Parlement van 11 juli 2023 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds¹ (de “Associatieovereenkomst”) vormt de basis voor de betrekkingen tussen de Unie en de Republiek Moldavië. Overeenkomstig Besluit 2014/492/EU van de Raad² wordt titel V van de Associatieovereenkomst, die betrekking heeft op handel en daarmee verband houdende aangelegenheden, sinds 1 september 2014 voorlopig toegepast en is die titel na ratificatie door alle lidstaten in werking getreden op 1 juli 2016.
- (2) In de Associatieovereenkomst wordt uitdrukking gegeven aan de wens van de partijen bij de Associatieovereenkomst (“de partijen”) om de betrekkingen op ambitieuze en innoverende wijze te versterken en uit te breiden, om geleidelijke economische integratie te vergemakkelijken en tot stand te brengen, en om dat te doen met inachtneming van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit het lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie van de partijen.

¹ PB L 260 van 30.8.2014, blz. 4.

² Besluit 2014/492/EU van de Raad van 16 juni 2014 betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 260 van 30.8.2014, blz. 1).

- (3) Artikel 143 van de Associatieovereenkomst voorziet in de geleidelijke totstandbrenging van een vrijhandelsruimte tussen de partijen in overeenstemming met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 (“GATT 1994”). Daartoe voorziet artikel 147 van de Associatieovereenkomst in de geleidelijke afschaffing van de douanerechten overeenkomstig de in bijlage XV bij de Associatieovereenkomst opgenomen lijsten en voorziet het in de mogelijkheid om die afschaffing versneld en in ruimere mate te realiseren.
- (4) De aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, die sinds 24 februari 2022 woedt, heeft ernstige negatieve gevolgen gehad voor het vermogen van de Republiek Moldavië om handel te drijven met de rest van de wereld, met name omdat de uitvoer van de Republiek Moldavië voor die handel afhankelijk is van doorvoer over Oekraïens grondgebied die momenteel grotendeels onmogelijk is, en van Oekraïense infrastructuur, die momenteel grotendeels onbeschikbaar is. In zulke kritieke omstandigheden en om de negatieve gevolgen van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne voor de economie van de Republiek Moldavië te verzachten, is het noodzakelijk de ontwikkeling van nauwere economische betrekkingen tussen de Unie en de Republiek Moldavië te versnellen en de economie van de Republiek Moldavië in die kritieke omstandigheden snel te ondersteunen. Daarom is het noodzakelijk en passend handelsstromen te blijven stimuleren en concessies te blijven verlenen in de vorm van handelsliberaliseringsmaatregelen voor alle producten, in overeenstemming met de versnelde afschaffing van de douanerechten ter zake van handel tussen de Unie en de Republiek Moldavië.

- (5) Overeenkomstig artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie moet de Unie toezien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden. Op grond van artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moet de gemeenschappelijke handelspolitiek worden gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.
- (6) Verordening (EU) 2022/1279 van het Europees Parlement en de Raad¹ zal op 24 juli 2023 verstrijken.
- (7) De bij deze verordening ingestelde handelsliberaliseringsmaatregelen moeten de volgende vorm aannemen: i) de schorsing van de toepassing van het stelsel van invoerprijzen op groenten en fruit, en ii) de schorsing van alle tariefcontingenten en invoerrechten. Door middel van die maatregelen zal de Unie de economische integratie tussen de Republiek Moldavië en de Unie verdiepen en tijdelijk passende economische steun verlenen ten behoeve van de Republiek Moldavië en de marktdeelnemers die zijn getroffen door de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne.

¹ Verordening (EU) 2022/1279 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2022 inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op producten uit de Republiek Moldavië van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds (PB L 195 van 22.7.2022, blz. 6).

- (8) Om fraude te voorkomen, moet het recht op de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat de Republiek Moldavië heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en dat de Republiek Moldavië zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die Associatieovereenkomst.
- (9) De Republiek Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, tenzij de context van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne dat duidelijk rechtvaardigt. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om alle of een deel van de bij deze verordening vastgestelde autonome handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk te schorsen indien de Republiek Moldavië aan een of meer van die voorwaarden niet voldoet.

- (10) Artikel 2 van de Associatieovereenkomst bepaalt dat onder meer de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, verwante materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor, essentiële elementen zijn van de Associatieovereenkomst. Krachtens hetzelfde artikel verbinden de partijen zich met name tot inachtneming van de volgende algemene beginselen: de eerbiediging van de rechtsstaat en het beginsel van goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten – met inbegrip van die met een transnationaal karakter – en terrorisme, en de eerbiediging van de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme. Het is passend te voorzien in de mogelijkheid om de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk te schorsen indien de Republiek Moldavië die essentiële elementen of die algemene beginselen niet eerbiedigt.
- (11) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om de in deze verordening bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen tijdelijk te schorsen in gevallen waarin de producenten in de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten worden geschaad door de invoer uit hoofde van deze verordening. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹.

¹ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (12) Onder voorbehoud van een beoordeling van drie maanden door de Commissie op basis van het regelmatig toezicht op de gevolgen van deze verordening, is het noodzakelijk dat, hetzij naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat, hetzij op eigen initiatief van de Commissie, de mogelijkheid bestaat om de douanerechten die anders krachtens de Associatieovereenkomst van toepassing zijn, opnieuw in te stellen voor invoer van onder deze verordening vallende producten die nadelige gevolgen hebben voor de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten.
- (13) Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte, die integraal deel uitmaakt van de Associatieovereenkomst, moet een gedetailleerde beoordeling bevatten van de uitvoering van de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen.
- (14) Gezien de economische situatie in de Republiek Moldavië en het feit dat Verordening (EU) 2022/1279 op 24 juli 2023 verstrijkt, dient deze verordening met spoed in werking te treden op 25 juli 2023,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1
Handelsliberaliseringsmaatregelen

De volgende handelsliberaliseringsmaatregelen worden ingesteld:

- a) alle in bijlage XV-A bij de Associatieovereenkomst vastgestelde tariefcontingenten worden geschorst en de onder die contingenten vallende producten mogen zonder douanerechten uit de Republiek Moldavië in de Unie worden ingevoerd;
- b) de toepassing van het stelsel van invoerprijzen wordt geschorst voor de producten waarop het van toepassing is zoals bepaald in bijlage XV-B bij de Associatieovereenkomst; op de invoer van die producten zijn geen douanerechten van toepassing.

Artikel 2
Voorwaarden om in aanmerking te komen voor de handelsliberaliseringsmaatregelen

Voor de in artikel 1 vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen gelden de volgende voorwaarden:

- a) de Republiek Moldavië leeft de regels na inzake de oorsprong van producten en de daarmee samenhangende procedures, zoals bepaald in de Associatieovereenkomst;

- b) de Republiek Moldavië stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen in, met inbegrip van discriminerende interne administratieve maatregelen, tenzij dat duidelijk gerechtvaardigd is in de context van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en
- c) de Republiek Moldavië eerbiedigt de democratische beginselen, mensenrechten en fundamentele vrijheden, en gaat de verspreiding tegen van massavernietigingswapens, verwante materialen en overbrengingsmiddelen daarvoor, eerbiedigt de beginselen van de rechtsstaat en goed bestuur, de bestrijding van corruptie, al dan niet georganiseerde criminele activiteiten, waaronder die met een transnationaal karakter, en terrorisme, en eerbiedigt de beginselen van duurzame ontwikkeling en effectief multilateralisme zoals bedoeld in de artikelen 2, 9 en 16 van de Associatieovereenkomst.

Artikel 3

Tijdelijke schorsing van maatregelen

1. Indien de Commissie oordeelt dat er voldoende bewijs is dat de Republiek Moldavië niet aan de in artikel 2 uiteengezette voorwaarden voldoet, kan zij door middel van een uitvoeringshandeling de in deze verordening bedoelde handelsliberaliseringsmaatregelen geheel of gedeeltelijk schorsen. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure.
2. Indien een lidstaat de Commissie verzoekt een van de in deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen te schorsen wegens niet-naleving van de in artikel 2, punt b), uiteengezette voorwaarden, brengt de Commissie binnen vier maanden na dat verzoek een met redenen omkleed advies uit over de vraag of de bewering van de lidstaat dat er sprake is van een niet-naleving, onderbouwd is. Indien de Commissie tot de conclusie komt dat de bewering onderbouwd is, leidt zij de in lid 1 van dit artikel bedoelde procedure in.

Artikel 4
Versnelde vrijwaring

1. Wanneer een product van oorsprong uit de Republiek Moldavië wordt ingevoerd onder voorwaarden die nadelige gevolgen hebben voor de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten, kan de Commissie de douanerechten die anders krachtens de Associatieovereenkomst op de invoer van dat product van toepassing zijn, te allen tijde opnieuw instellen door een uitvoeringshandeling vast te stellen. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 5, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure 3.

De anders krachtens de Associatieovereenkomst toepasselijke douanerechten kunnen opnieuw worden ingesteld zolang als nodig is om de nadelige gevolgen voor de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten op te vangen.

2. De Commissie houdt regelmatig toezicht op de effecten van deze verordening, met inachtneming van de informatie over uitvoer, invoer, prijzen op de markt van de Unie en productie in de Unie van de producten waarop de in artikel 1, punt a), vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.

De Commissie stelt de lidstaten om de twee maanden in kennis van de resultaten van het regelmatige toezicht, te beginnen bij de datum van inwerkingtreding van deze verordening.

3. De Commissie verricht een beoordeling van de situatie op de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten met het oog op de herinvoering van douanerechten. Die beoordeling vangt aan:
- a) naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat, met voldoende voorlopig bewijs waarover die lidstaat redelijkerwijs kan beschikken op grond van lid 4, van invoer die nadelige gevolgen heeft voor de Uniemarkt als bedoeld in lid 1, of
 - b) op eigen initiatief, nadat het de Commissie duidelijk is geworden dat er voldoende voorlopig bewijs is dat er sprake is van de in lid 1 bedoelde invoer onder voorwaarden die nadelige gevolgen hebben voor de markt van de Unie.

De in de eerste alinea bedoelde beoordeling wordt afgesloten binnen drie maanden na de aanvang ervan.

4. Bij het verrichten van de beoordeling op grond van lid 3, houdt de Commissie rekening met alle relevante marktontwikkelingen, met inbegrip van de gevolgen van de betrokken invoer voor de situatie op de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten. Die beoordeling omvat factoren zoals:
- a) de snelheid en de omvang van de toename van de invoer uit de Republiek Moldavië van het betrokken product in absolute en relatieve cijfers; en

- b) de gevolgen van de betrokken invoer voor de productie en de prijzen in de Unie, rekening houdend met de ontwikkeling van de invoer uit andere bronnen.

Deze opsomming is niet volledig en ook andere relevante factoren kunnen in aanmerking worden genomen.

5. Indien de Commissie op grond van de in lid 3 bedoelde beoordeling van oordeel is dat de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten nadelige gevolgen heeft ondervonden en zij voornemens is de douanerechten opnieuw in te voeren, maakt zij in het *Publicatieblad van de Europese Unie* een bericht bekend waarin zij de herinvoering aankondigt van de anders krachtens de Associatieovereenkomst toepasselijke douanerechten op de invoer van dat product. Het bericht bevat een samenvatting van de belangrijkste resultaten van de beoordeling en vermeldt de termijn waarbinnen belanghebbenden hun standpunt schriftelijk kenbaar kunnen maken. Die termijn mag niet meer dan tien dagen bedragen, te rekenen vanaf de datum van bekendmaking van het bericht.
6. Wanneer als gevolg van uitzonderlijke omstandigheden onmiddellijke maatregelen nodig zijn, mag de Commissie, zonder de in lid 5 uiteengezette procedure te volgen en nadat zij het in artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2015/478 van het Europees Parlement en de Raad¹ bedoelde Comité vrijwaringsmaatregelen daarvan in kennis heeft gesteld, alle preventieve maatregelen nemen die zij noodzakelijk acht.

¹ Verordening (EU) 2015/478 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 betreffende de gemeenschappelijke regeling voor de invoer (PB L 83 van 27.3.2015, blz. 16).

Artikel 5
Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 285, lid 1, van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹ ingestelde Comité douanewetboek, wat artikel 3, lid 1, van deze verordening betreft. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2015/478 ingestelde Comité vrijwaringsmaatregelen, wat artikel 4, lid 1, van deze verordening betreft. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 6
Beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen

Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte bevat een gedetailleerde beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen waarin deze verordening voorziet en bevat, voor zover passend, een beoordeling van de sociale gevolgen van die maatregelen in de Republiek Moldavië en in de Unie. Informatie over de invoer van in artikel 1, punt a), bedoelde producten wordt beschikbaar gesteld op de website van de Commissie en wordt maandelijks bijgewerkt.

¹ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).

Artikel 7
Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op 25 juli 2023.

Zij is van toepassing tot en met 24 juli 2024.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter
